EXAMEN
QUIETISMI
SIVE
QUIETIS MYSTICÆ,

Adjectum est

B. Dn. D. Speneri Judicium

AUCTORE

JOH. WOLFG. JÆGERO, SS. Th. D.
Cancellario Eccles. Tubing. Præposito, Abbate,
Adelberg. & General-Superintend.

TUBINGÆ,
Apud JOHANN. GEORG. COTTAM
MDCCXV.

Nter Sectas, quæ in hoc seculo fuerunt, Caput etiam extulit *Quietismus*. Author ejus fuit *Michael Molinos*, Sacerdos ex Hispanis oriundus, Mysticorum præcipuus. Neque enim quisquam tam altos sensus habet, quam iste. Nec etiam quisquam tantas persecutiones ab Ecclesia Romana sustinuit, quam iste, licet libellus quem ediderat, multis approbationibus fuerit munitus. Approbavit enim eum Archi-Episcopus Regiensis *Martinez Ybannez, de villa nova*; ante Episcopus Cajetanus; qui fatetur in sua probatione, quod liber *Molinosii* opus sit, utilissimum ad ædificationem fidelium.

Secundus, qui testimonium APPROBATIONIS pro dicto *Molinosio* tulit, est *Franciscus Maria Generalis Franciscanorum*, qui ait, quod iste Myst icus Doctor Molinos *summum apicem Contemplationis* attigerit, adeoque quod non tantum dignus sit approbatione, sed etiam, quod fructuosissimus sit iis, qui VITAM SPIRITUS ineunt vel calcant.

Tertius censor fuit *Martinus Esparza* societatis Jesu Consultator in S. congregatione Qualificator in Sancta Roma, & Inquisitor Fidei Generalis vir doctissimus, cujus eruditionem & humanitatem etiam mihi Romæ experiri licuit Ao. 1677. qui confitetur, quod laude & luce sit dignissimus Molinosii liber, & quod *Contemplatores* ad summam perfectionem ducat.

Prætereo Franciscum Gerezium prædicatorem apud Hispaniæ Regem, Provincialem in Provincia Andalusia, & definitorem Generalem, qui par judicium, imò majus fert &c.

His tamen & aliis testimoniis non obstantibus liber ille, dictus in sua Lingua *Guida Spirituale*, postea censura notatus & tandem damnatus fuit, ab Innocentio XI. Pontifice licet invito.

Nos inpræsentiarum in Compendio exhibebimus omnia illa Arcana mystica, aut fastigium illud PERFECTIONIS, ut B. Lector exinde eo facilius judicare queat, an rectè à sede Romana damnatus fuerit Hispanus ille Doctor. Faxit Ter Opt. Max. ut nil nisi vera & Sancta loquamur *Spiremus* ac judicemus.

INcipimus ergo à primo Libro Ducis illius spiritualis, in cujus fronte statim pulchra, pia & talia comparent, quæ sine scelere & impietate rejici aut damnari non possunt. Et primò quidem dicit, ut in hominis Animâ, quæ sit Centrum, domicilium ac regnum DEI, resideat supremus iste Rex, necessum est, ut purificetur ab omni peccato, & sorditie.

Secundo; ut Anima non turbetur per tentationes, qualescunque inimicus ille gravissimus Diabolus per se vel per Creaturas velit excitare; sed ut quieta sit, & tranquilla, cum sciat, quod in se habeat Propugnaculum & Castellum fortissimum nempe DEUM, sub cujus defensione tuta sit.

Tertiò, ut Anima in se semper maneat recollecta ac per Orationem in se redeat, quotiescunque ab extra sollicitetur.

Quartò, Orationem esse optimam armaturam, ad repellendum inimicum *Infernalem*.

Quintò, in tempestate gravissima afflictionum Animam, veluti Noam in *arca* semper securam & tranquillam esse debere quasi summa esset serenitas.

Hæc sanè, si, ut jacent, spectentur, magnam videntur spirare PIETATEM; Verum binas addit lineas, ex quibus statim transluxet, quid sub illis coloribus latitet. Dicit enim, quod Anima talis debeat esse vacua ab omnibus affectibus, abstracta ab omnibus cogitationibus, exuta à desideriis, libera ab omni timore &c. In summa Mystica talis Anima debet esse sine ullo MOTU, & ACTIONE, quæ Inactio, seu cessatio ac suspensio ab omni actione potissimum est Mysterium, & fundus Theologiæ hujus, de qua quid sit sentiendum, in sequentibus dicetur.

In secundo Capite Molinos tradit, quod in *Oratione* seu *precibus ad DEUM*, planè non opus sit ullo discursu vel sermocinatione; sed quod illa anima felicissima sit, quæ omni tali discursu est privata: Nam hoc clarum argumentum esse *asserit*, quod DEUS Animam talem in ARIDITATE constitutam velit per viam *interiorem* & per SILENTIUM sacrum ad divinam suam præsentiam ducere.

Et hanc Orationem esse facilem, atque omnium securissimam, quia libera sit ab omni Operatione & facultatis Imaginatione, quæ sub-

subjecta alias sit non saltem præstigiis & illusionibus satanæ; sed etiam motibus humoris Melancholici.

Producit in hanc rem exemplum Mosis, cum quo postquam DEUS loqueretur, & præciperet, ut in Montem Sinai ascenderet, tum subito Montem fuisse tenebris densisque nubibus involutum; atque in illis Mosen per septem dies otiosum, atque in summo silentio mansisse. Post hos autem septem dies demum Mosen per Montem ascendisse; atque ipsum omni consolatione impletum fuisse.

Atque hoc planè modo Animam per ariditatem, tenebras, & per silentium ad DEUM immediatè accedere debere: omnia ratiocinia humana, discursus omnes sive imaginationes aditum talem prohibere, & ORATIONEM ipsam fœdare.

Hæc sententia iterum videtur speciem habere; sed totum vitium latitat in eo, quod Molinos ORATIONEM purè passivam per hanc methodum introducere fategit. Quæ sanè ORATIO ad Deum non pertingit, neque ipsi placet. Nam vera, devota, & Deo grata ORATIO seu PRECATIO est ea, quæ per suspiria, per gemitus, per vocem cordis & oris peragitur. Nec orans ibi *passivè* se habet, sed cum toto animi impendio gemitus & verba fundit, prout constat ex exemplis omnium Sanctorum in V. & N. Testamento, Davidis inprimis, qui è *profundis clamavit* ad Deum, adeo non per silentium vel otium oravit, sed clamans, & Salvator ipse noster in Ara Crucis Exemplum *Orationis* Sanctissimum proponere volens, exclamavit; *Pater in manus Tuas, commendo Spiritum meum.*

Secundo in eô mire decipitur Molinos, quod putat ORATIONEM talem esse facilem ac securam, quod libera sit ab Operatione Imaginationis. Nihil enim difficilius est, quam Phantasiæ & Imaginationi nostræ SILENTIUM imperare, ut nihil agant, nec sese moveant; Par difficultas est in Intellectu, licet enim non simus in ea sententia, quæ statuit, quod Anima nostra sit Essentialiter cogitans, ut voluit *Malebranche*, & ante ipsum Cartesius, tamen id certum est, quod Intellectus noster vigilante Anima rarissimè sit in otio ac Quiete; quod quilibet in seipso experiri potest.

Adhæc cum talis ORATIO PASSIVA sit juxta Mysticos *Spiritualissima*, quis nisi in sana Theologia Hospes ignorat, *Spiritualia*

talia non esse in nostra potestate, sed à Spiritu S. provenire, qui est Spiritus flans, ubi & quando vult, teste Christo.

In tertio Capite *Molinos* uberius explicat, quomodo homo per *meditationem*, & *Orationem activam* non possit pervenire ad perfectionem; contra vero possit per istam ligaturam omnium Animæ potentiarum, & per *Orationem Passivam*. Nam, inquit, si pulli Corvorum à parentibus suis derelinquantur, quia ipsos vident à se degenerare, dum plumas non habent inprimis diebus nigras. Si, inquit, isti pulli ita respiciuntur à DEO, ut ipse iis præbeat alimentum, quanto magis DEUS Animas respiciet, licet non agant, vel discurrant vel necessitates suas verbaliter exponant; dummodo ora sua aperiant Cœlum versus: Novit enim jam DEUS in iis habitans earum *necessitates*.

Verum enim vero licet hæc ratio Molinosii satis probet providum DEI oculum erga Creaturas suas, dum etiam pullis corvorum derelictis prospicit; licet etiam invicte exinde probetur, quod DEUS majorem curam Animarum pretioso sanguine Filii sui redemtarum, quam aliarum rerum habeat; tamen exinde malè omnino infertur, quod Anima fidelis nec *mentaliter* nec *verbaliter* hoc est *activè* debeat orare, & implorare auxilium DEI, sed quod Passivè & in Quiete saltem se tenere debeat. Contrarium evidenter ostendimus in exemplo Davidis Salvatoris & omnium fidelium.

Illud verò in eodem Capite nimis durum est, cum dicit Molinos, quod qui ad perfectionem contendat in *Oratione Passiva*, nihil debeat cogitare, ne quidem de DEO, aut SS. Trinitate, vel etiam Essentia divina, multo minus de rebus Creatis; nam inquit, omnes istæ Species ideæ atque imagines licet Dei-formes videantur, non tamen sunt DEUS ipse, qui nec species, nec Imago, nec Idea, vel forma aliqua est.

Hoc, inquam, crudum admodum videtur, ac propterea etiam inter Propositiones à Pontifice XI. damnatas reperitur: Ubi tamen id mirum nobis est, quod tales assertiones in Molinosio damnatæ fuerint, quæ tamen in aliis Doctoribus fuere cum veneratione admissæ; nam *Bonaventura* dictus aliàs Doctor Seraphicus eadem tradit Th. Myst. p. 2. q. un. p. 685. Et quid est CALIGO Dionysii Areopagitæ aliud quam id, quod dicit *Molinos*.

In

In Quarto Capite tradit Molinos, quod Anima non debeat esse afflicta, si deprehendat, quod PRECES suæ sint aridæ.

Nam, inquit, duo sunt Modi orandi; Primus modus est, cum Oratio est tenera, delitiosa, amorosa, plena gustu & sensu. Alter est obscurus, aridus, desolatus, tentatus & tenebricosus. Primus modus pertinet ad Initiantes in vita Spirituali; secundus est pro proficientibus, & qui in via sunt ad PERFECTIONEM. Primum modum largitur DEUS ad lucrandas Animas; alterum ad eas purificandas: In primo modo tractat Deus fidelem ut Infantem & miserabilem; in secundo ut fortem & virum.

Post modum addit. *Scias, quod DEUS utatur* in Oratione ARIDITATE ut VELO, ut nesciamus, quid DEUS Operetur in nobis, atque ita humiliamur. Nam si sentiremus aut cognosceremus, quid DEUS efficiat in nobis, tùm facilè præsumtio animum nostrum intraret, quasi aliquid Boni ipsi fecissemus.

In his sunt bona Mixta malis. Nam quod quandoque ARIDITAS in precibus nostris sit, ipsi experimur. At quod præcise per eam ARIDITATEM purificetur Anima nostra, id S. Codex non dicit; Per fidem enim dicit Apostolus, quod purificentur Corda nostra. Adhæc PURITAS Animæ est qualitas spiritualis introducta in Animam nostram à Spiritu S. Tertiò, potius nobis orandum est, ut DEUS tollat à nostris precibus eam ariditatem, & in nobis desideria accendat devota ad DEUM.

Unde nobis non placet obscura & tenebricosa Mysticorum Oratio; Omnes tenebræ nobis suspectæ sunt; DEUS essentialiter Lux est, unde quo magis DEus seu Lux habitat in cordibus nostris, eo magis tenebras depellit, ita ut in LUMINE ejus videamus LUMEN, maximè in devotis precibus. vid. Ps. 27. v. 1.

In Capite V. declarat quod duplex sit RATIO devotionis, primam esse Essentialem; alteram accidentalem. Primam esse Insensibilem, eamque describit, quod sit promtitudo quædam Animi, qua devotus se subjiciat voluntati, etiamsi Opere ipso nil præstet, sed expectet Operationem DEI. Vocat eam Insensibilem, quia in illa nullus sit gustus, nulla dulcedo nec suavitas; Imò hanc haberi posse inter Ariditatem cordis & tenebras.

Acci-

Accidentalem vero consistere ingustu, in suavitate Cordis, in teneritudine lacrymarum, aut aliis sensibilibus affectibus. Hanc non esse quærendam, quia obstaculo sit PERFECTIONI; & has suavitates aut *Gustus* perceptos consolationes esse NATURÆ, non GRATIÆ. Animam cum sit SPIRITUS, ex se nihil sentire, nec etiam ex se sensum Amoris habere.

Hæc sententia meretur condemnationem, quia revera tendit in Ruinam omnis *Devotionis* & Pietatis. Vera enim Devotio se exercet per actus fidei, spei & charitatis; qui actus omnes percipiuntur ab Anima fideli Actu non directo tantum, sed & reflexo.

Deinde impossibile est, ut in vero & devoto Amore erga DEUM non *sentiatur* SUAVITAS quædam; quæ SUAVITAS non est ex NATURA, sed ab ipsa Indole AMORIS Divini, ubi DEUS ipse per suavissimas distillationes Divinas se in amore gustandum præbet. Vid. Cant. 1. v. 1. 2. & per totum.

In sexto capite distinguit Molinos inter tenebras *felices* & *infelices*, quæ distinctio hactenus nullibi lecta fuit. Infelices vocat illas, quæ oriantur ex peccato, & sic hominem perducant ad æternum præcipitium. Felices verò ab eo vocantur, quas DEUS permittit in anima, ut illa fundetur & stabiliatur in Virtute. Et hæ felices nominantur, quia illuminant, fortificant & majoris lucis radios in anima proferunt: Unde, inquit, non opus est, ut Te affligas, quasi in istis tenebris DEUM non habeas: Sed potius crede, quod Te DEUS ad Interiora & in Paradisum ducere velit; Unde in illo Statu nil desiderare debes, nullam sensibilem devotionem, sed simpliciter Beneplacito divino Te submittere.

Mira est ista Theologia, quæ in Tenebris felicitatem quærit; & quæ ad purgandam animam non *Lucem* Necessarias tenebras facit. Hanc viam non docet Spiritus S. in Scriptura S. Neque Salvator noster, qui Lux est omnem hominem illuminans, hac methodo utitur ad felicitatem æternam comparandam.

Neque unquam Veritas illa Personalis & Divina hoc est *Filius* Dei desideria ad Deum, aut sensum Devotionis rejecit. De beneplacito Divino res est certa, quod se homo illi submittere debeat, sed non in sensu Mystico & per modum Indifferentiæ. De qua alibi prolixè agemus, multa legun-

leguntur, quæ Ecclesiæ Romanæ Principia evertunt, dicit enim, quod Homo ad PURIFICATIONEM animæ suæ non possit pervenire per Mortificationes externas, quas aliàs pœnitentias appellant, quia quicquid homo per proprias suas operationes faciat, id ipsum non perducere ad perfectionem aut Virtutem. Itaque necessum esse, ut DEUS in nobis operetur, per ARIDITATES & Cruces internas.

Sicut enim Agricola non æstimet Fructus, qui sponte nascantur; sed eos potius, quos ipse seminet: Ita quoque DEUM in nobis nihil æstimare, quam quod ipse plantet. Quare præparandam esse animam nostram, ut sit veluti *charta*, ut loquitur, *Bianca*, sive charta pura, cui nihil inscriptum est, ubi sapientia Divina characteres ducere debeat.

Hæc, inquàm, Praxin Ecclesiæ Romanæ evertunt, quæ plurimum exercitiis illis pœnitentialibus, & mortificationi tribuit: Et quidem si nudè ita verba spectantur, nil maligni videntur spirare; Sed benè est advertendum, quod venenum in eo latitet, dum *ariditati*, quæ vitium est in anima, *perfectionem* adscribit. Item quod hypothesin foveat, de INACTIONE hominis, & denique quod DEUM faciat Immediate & solum operantem, ligatis omnibus potentiis Humanis, qui error quoque est *Poireti*.

Id ergò verum quidem est, quod DEUS nullam æstimet plantam, nisi quam ipse plantat: Sed ille plantat non immediatè; verum Mediante verbo suo, quod SEMEN est divinum: Neque homo merè se in omnibus passivè habet, Quanquam enim id certum sit, in articulo de Conversione, tamen in pœnitentia & renovatione etiam operatur, licet non per vires *nativas*, sed *dativas*, hoc est collatas à Deo.

In octavo & nono Capite Molinos tractat de martyrio spirituali, quod summum est mysterium Mysticorum, & in quo inprimis PERFECTIONEM suam quærunt.

Dictum autem Martyrium Spirituale præsupponit STATUM PASSIVUM, de quo in antecedentibus dictum, ubi nempe homo adeo nihil operatur, ut se in solidum relinquat Operationi Divinæ, sine ullo proprio MOTU.

Posito itaque isto STATU PASSIVO, tum tradit Molinos, quod DEUS hominem talem in durissima experimenta deducat. Tum, inquit, experieris talia tormenta & dolores, qui in intimum animum tuum penetrabunt: Omnes Te Creaturæ, quas alias faventes expertus

tus es, à Te recedent, nec in angustiis tuis compassionem ostendent: omnes animæ tuæ potentiæ exarescent: Nullam bonam cogitationem ne de Deo quidem habebis. Cœlum ipsum instar ferri erit, ex quo nullum senties solaminis minimi influxum. Inimici Tui invisibiles Te persequentur, per suggestiones libidinosas, superbiam, furorem, maledictionem, quin & blasphemiam ipsius Dei, & sacramentorum ejus.

Per has tentationes, ait Molinos, purificat DEUS animam tuam, & expolit eam à ferrugine superbiæ, avaritiæ, vanitatis, ambitionis, præsumtionis, & amoris proprii. Per eas ipsas tentationes, anima ad profundam SUI cognitionem devenit, & judicat, quod nihil pejus, nihil magis impium, nihil magis abominabile in terra sit, quam IPSAMET. Unde sese humiliat, sibi vilescit, imo sibi ipsi est abominationi.

Non ergò timendæ sunt illæ ipsæ tentationes, & ô exclamat Molinos, quam felices essent animæ, si quiescerent in illis assultibus, & crederent, quod omnes illæ tentationes sint causatæ à Diabolo, & receptæ à manu DEI, ad lucrandas animas, atque in eorum summum Commodum.

Tandem etiam remedium contra has tentationes in capite nono promit, ut videlicet *con una posata dissimulatione*, cùm tranquilla aliqua dissimulatione contemnantur; ideo quia Diabolum nihil magis affligat ceu spiritum quendam superbum quam ejus contemptus, & si planè non curetur nec affirmant, quicquid ille memoriæ turpitudinis vel abominationis repræsentet: Ac proinde, inquit Molinos age cum ipso, quasi nihil de ipso sentias vel scias; adeoque vide ut animam tuam habeas in pace & tranquillitate; non move Te, non discurre, non responde Diabolo: Nihil enim periculosius est, quam inquirere in rationes tentationis ejusmodi; ita enim multi misere fuere decepti.

Tandem ait, oportet ut scias, quod maxima tentatio sit, non habere tentationes: ac proin exultare potes, præ gaudio, quando Te tentationes aggrediuntur, quibus occurrere & resistere debes, non *agendo*, sed PATIENDO; in *pace* & silentio animi ac *resignatione*.

Hæc doctrina *Molinosii* licet sit speciosa, planè tamen adversa est Salvatoris nostri & Apostolorum Sanctissimæ doctrinæ; eorum enim consilium est, ut omni *activitate* & virium nostrarum impendio resi-

stamus

ſtamus, tentationibus non *carnis* tantum noſtræ, ſed maximè etiam Diaboli. Paulus Eph. 5. v. 11. Divinam quandam nobis Armaturam ſiſtit, quam nobis commendat, ceu neceſſariam, ut tentationibus Diaboli reſiſtamus: Non ſuadet vir ecſtaticus otium, Inactionem vel pacem, ſed bellum & quidem ſumma vi & Contentione gerendum add. 1. Petr. 1.

Nec porro ſcriptura ullibi cogitationes fœdas, laſcivas, ſodomiticas & blaſphemas, pro medio unquam ponit purgandi animas noſtras, multo minus ſuadet, ut liberum ipſis campum in anima noſtra relinquamus, ut ſeſe diffundere pro lubitu poſſint. Planè non, ſed preces devotæ & ardentes, non PASSIVÆ, ſed *activæ* commendantur Matth. 26. v. 41. Jac. 1. v. 2. Apoc. 3. v. 10.

In Capite undecimo tractat *Molinos* de *Raccoglimento Interiore*, quod in Lingua latina vix nomen habet, nec verti commode poteſt, quam RECOLLECTIO INTERNA. Mira phraſis, quæ miram quoque doctrinam in ſe continet: dicit enim, quod Anima in iſta *Recollectione* SUI ex toto obliviſcatur: In SILENTIO ſtet in *præſentia DEI*, ſeſe cum ipſo AMOROSE uniat: DEUM intueatur in FIDE PVRA ſine forma; ſine ſpecie, ſine Imagine, ſine ulla diſtinctione Perfectionum; cum plenaria oblivione ſui ipſius, & omnium quæ ſunt in hac vita.

Hæc ſanè Theologia, nullibi in Principio totius Theologiæ hoc eſt in Codice ſacro legitur; Vbi potius contra dicitur, quod Anima DEVM cognoſcens, atque ſe ipſi uniens, non recolligatur INTRA ſe, ſed potius in DEVM tendat per Fidem, prout in VERBO manifeſtatum: verbum ſpeciem & Imaginem DEI præſentat, ut ſupra notavimus ex loco Claſſico 1. Cor. 13. v. 12.

Nec etiam verum eſt, quod FIDES iſthæc PVRA non attendat ad perfectiones Divinas, cum potius perfectiones Divinæ FIDEM accendant, & quo penetrantior eſt eorum cognitio, eo FIDES ſit PVRIOR. Ex: gr. FIDES nititur veritate Divina, adeo, ut ſine illa ne quidem FIDES detur; porro nutritur à bonitate & benignitate Divina, confidit in Omnipotentia DEI, confirmatur per Miſericordiam DEI.

Sic etiam unio cum DEO Amoroſa non faſtidit amplexum divinarum perfectionum; quin potius tot ſunt MOTIVA Amoris

 atque

atque adeo unionis Amorosæ in DEO, quot in eo sunt *perfectiones*; cum omnis *perfectio* suam habeat intrinsecam & divinam Amabilitatem. Videantur viri Divini & verè Mystici Davidis Psalmi, atque inprimis 136. per totum.

Reliqua quæ habet Molinos in hoc capite tacta sunt alibi.

In Cap. 12. dicit Molinos; DEVS non amat illum præ alio, qui plura facit, aut plura sentit, aut majorem monstrat affectum. Sed qui plura patitur.

Provocat deinceps *Molinos* ad Venerabilem Matrem *Franciscam Lopeziam di Valentia*, quæ dicat, quod tres sint Rationes ponderosæ pro *Recollectione* Internâ. Primam esse, quod plus juvet animam quadrans Horæ in Oratione cum *Recollectione Interna*, & cum *Resignatione* & *abdicatione* sensuum ac potentiarum omnium, quam quinque dies in Exercitiis pœnalibus, disciplinis, jejuniis aliisque corporis afflictionibus; quia per hæc exercitia non purificetur Anima, sed cruciëtur saltem Corpus.

Secundam esse. Quod plus placeat Majestati Divinæ Anima, quæ in quieta & devota persistat Oratione per unam Horam, quam longinquæ *peregrinationes*; quia in his saltem distrahatur Anima, sensus hinc inde divertant, corpus debilitetur, aliaque occurrere pericula.

Tertiam esse, quod nihil Sanctius sit, quam in Oratione Cor semper habere directum ad DEVM: id quod per *Recollectionem Interiorem* haberi possit, per eam enim procedere Animam potius in *via perfectionis* per AFFECTVM voluntatis, quam per fatigationes Intellectus.

Nos in isto discursu Molinosii & fœminæ Lopezianæ laudamus, quod plus tribuatur *Orationi* devotæ quam disciplinis illis rigidioribus Corporis, quæ in Papatu *meritoria* sunt.

Probamus etiam, quod *Peregrinationibus* Papæ Ecclesiæ nihil tribuat: plus enim superstitionis, quam veræ Pietatis in illis esse *peregrinationibus*, dudum oculatiores in Ecclesia Romana viderunt: Unde haud facile quis in Gallia, quæ præ cæteris Romanas superstitiones negligere videtur, viros Cordatos, aut Episcopos, vel alios Graves viros videbit, sed relinquuntur ista rudi plebeculæ, quam nihil magis regit quam superstitio cæca.

Deni-

Denique etiam hoc non reprehendimus, quod ad veram Devotionem maximè Opus sit *repressione* sensuum, atque ut illis omne pabulum, quantum possibile est, subtrahatur.

Verùm, hypothesis *Molinosii* est falsa, de qua jam sæpe diximus, nempe quod *Oratio* devota, merè debeat esse PASSIVA. Porro, quod pro hoc statu, in quo vivimus, talis sit possibilis *recollectio interior*, ut nullus sensus, nulla potentia Animæ nostræ, adeoque nec Intellectus operetur, sed omnia SILEANT, & QVIESCANT. Talem *quietem* & sensuum SILENTIUM, nemo unquam sanus & vigilans, per dimidium diem, imo nec per horam à se suaque Anima impetrare potuit.

Nec remedium Molinosii ullius est momenti, sed sibi ipsi repugnans, dum ut supra vidimus tradit, Non curandas esse operationes sensuum nostrorum, nec cogitationes, etiamsi spuriæ sint: neque etiam contra eas militandum. Quale enim illud *Silentium* in Anima, qualisve Quies si actus quinque sensuum, si imagines Phantasiæ, si cogitationes eam exagitent, ac liberum nec impeditum habent Exercitium suarum potentiarum. Illa est vera *Recollectio Interna*, quæ occludit omnes fores sensibus nostris, Phantasiam abducit à terrenis, & plantat Cœlestia; cogitationes reprimit mundanas, & exercet Divinas, quantum in viribus est.

In Cap. duodecimo, Eandem penè materiam tractat *Molinos*, nisi quod inprimis pro se citet & laudet Matrem de Chantal discipulam *S. Francisci de Sales*, quæ ait, *quod Deus ipsi aliquando communicarit lucem, qua se ita fortiter ipsi impresserit, ut DEUM ipsum in ea luce apertè viderit. Quod ipsum indicarit, quod non amplius respicere debeat semetipsam, sed quod oculis clausis jungere se amato; nihilque aliud respicere, ac nequidem gratiam aliquam à suo amato petere,* sed seipsam amittere, stare in CENTRO NIHILI sui, & in solo DEO quiescere.

Hæc sunt quæ in Matre *Chantal* ceu in fœmina illuminatissima ut vocatur laudat Molinos, & per quam suæ Doctrinæ, fidem, ut loquitur, conciliare studet.

Sed multo satius & tutius fecisset Molinos, si doctrinam suam ex testimoniis Scripturæ S. & Exemplis Sanctorum in Vet. & N. Testamento firmasset, tum sanè Fidem meruisset, verum affectatis, aut fi-

ctis visionibus Mulierculæ alicujus credere, virum talem, qualis Molinos videri voluit, planè absonum est.

In decimo quarto capite, Molinos iterum dicit, quod declarare velit, quomodo Anima posita in præsentia DEI, cum *perfecta resignatione* per ACTUM PURÆ Fidei progrediatur semper in virtuali & acquisita CONTEMPLATIONE.

Hoc promittit *frons Capitis*; sed postea nihil aliud profert, quam quod necessum sit, ut Anima talis ab INITIO actu attendat ad Deum, & quod non habeat propositum se *actu* avertendi à DEO. Hoc sufficere ad continuationem in CONTEMPLATIONE.

Unde Contemplatorem Mysticum semper intelligi debere, quod perseveret in *Pura Fide*, ac Devotione Orationis. licet infinitæ cogitationes in ipsius mente vagentur. *Evagationem enim mentis quæ fiat præter propositum, Orationis* Fructus non tollere. Affert exemplum hominis, qui Missæ auscultat, qui plane satisfaciat officio suo, si habeat primitus hanc intentionem, quod velit attendere Missæ; licet postea distrahatur adeoque *actualiter* non habeat mentem DEO affixam. Hæc Molinos.

Ista doctrina planè sibi non constat; in præcedentibus enim multa de perfectione *vitæ Contemplativæ* locutus erat, jam uno actu omnia resorbet.

Et primo quidem, quomodo potest PURA FIDES dici, quæ toties per impuras cogitationes fœdatur: & qua Ratione titulum PERFECTÆ RESIGNATIONIS meretur actus PRIMÆ INTENTIONIS, cum hæc non perseverat, sed infinities per actus oppositos turbatur,

Quantò ergò satius est, cum nostra Evangelica Veritate fateri; quod FIDES nostra non habeat PURITATEM ob RESIGNATIONEM, quæ PERFECTA in hac vita non datur; sed propter, PURITATEM quæ est ex Sanctissimo & Purissimo Sanguine & Merito Christi, quod FIDES Deo placens sibi applicat, & in eo QVIESCIT, *infinities* securius, quam in affectata *Quiete* Molinistica, quæ fatente ipso ejus Authore, per mille vagationes & exorbitantias turbetur.

Unde secundo illa est perfectissima CONTEMPLATIO, cum homo suas inspicit *imperfectiones*, eas DEO confitetur deprecando; implo-

imploràt ejus Auxilium, ut per Spiritum ejus S. cogitationes omnes, quæ *precationem* turbant, dissipet; Et qui subinde cum Paulo, medias inter preces, deprehendendo suas in iis imperfectiones exclamat: *Miser ego homo, quis me liberabit à Corpore hujus mortis*; à vanis illis cogitationibus, quæ à primo peccato, prima mortis causa veniunt.

Hinc tertiò, illa est Perfecta *Resignatio*, quæ nihil sibi tribuit, sed se in solidum committit *Misericordiæ* DEI Patris, Amori & meritis immensis Filii, & Gratiæ Spiritus S. non per ORATIONES PASSIVAS, quæ in fundo *Quakeriana* sunt, sed per *activas*, per suspiria, per Actus FIDEI, de qua quidem multa in speciem loquitur & tradit *Molinos*, sed cujus NATURAM, nec ipse, nec ejus socii intelligunt; cum intelligi non possit, nec gigni, nisi ex verbo DEI; Verbum autem Dei absconditus thesaurus est Oculis Mysticis in Papatu. Unde mera est ibi fucata & affectata PIETAS.

In decimo Quinto Capite iterum docet, quod CONTEMPLATIO PERFECTA non impediatur, etiamsi mens ad alia Objecta digrediatur, & non versetur circa DEUM. Sufficit ipsi unus actus FIDEI, & AMORIS nec necessaria est REITERATIO talis actus.

Provocat ad Thomam Aquinatem qui Libr. 3. cap. 137. num. 2. & 3. dicat. *Non oportet, quod qui propter DEUM aliquod iter arripuit, in qualibet parte itineris de DEO cogitet actu:* Deinde addit exemplum alicujus, qui Romam velit proficisci. Talem quidem primò habere hanc Voluntatem expressam, VOLO ROMAM ABIRE; Quem actum tamen postea non per singulos itineris passus renovet; Hæc iterum Molinos;

Ex quibus rursum cernitur, quam nihil Extraordinariæ *pietatis* & *devotionis* in hac tantopere jactata Theologia Mystica sit, sed quod mera VERBA & præstigiæ dentur ut miramur B. D.

Capitis decimi sexti, frontem facit.

Modus, quomòdo intrari potest in *Recollectionem Interiorem*, per Sanctissimam humanitatem Christi Salvatoris nostri.

Hic inquit, duo sunt modi *Spiritualium* ex toto contrarii. Quidam enim dicunt, quod Mysterium passionis & mortis Dominicæ semper sit meditandum. Alii in alterum extremum abeunt, & statuunt quod Meditatio vitæ passionis & Mortis Salvatoris nostri, non pertineat ad statum *Contemptlativum*, neque etiam sit idoneum objectum

ORA-

ORATIONIS Mysticæ, utpote quæ tendat in Deum, *CONTEMPLANDO* præcise ejus *DIVINITATEM*, in qua etiam stet *QUIES* & silentium Animæ.

His præmissis, inquit, *Molinos*; certum esse, quod Christus Dominus sit porta & via nostra, prout ipse dicit, *Ego sum via veritas & vita*: Et quod antequam anima idonea sit, ad intrandum in *PRÆSENTIAM DIVINITATIS*, & ad se uniendam cum illa, opus sit ut lavetur precioso sanguine Christi, & adornetur divitiis Passionis Dominicæ.

Porro ait, Sanctum utique & Pium esse Meditando versari circa Humanitatem Christi, ejusque passionem, & optandum foret, ut omnes mundani id facerent: Verum si anima tendat ad ulteriorem perfectionem, per *RECOLLECTIONEM INTERNAM*, in qua nullus sit discursus, tum non necesse esse, ut semper ante oculos habeat Incarnationem & passionem Christi. Quemadmodum si Filio alicui dicatur ne unquam derelinquat Patrem, tum sensum non esse, ut semper fixis oculis respiciat Patrem, sed sufficere si eum teneat in memoria, & faciat jussa Patris.

Tandem in §. *126*. mentem suam ita declarat. *Anima*, inquit, si intrare velit in *RECOLLECTIONEM* internam, Prosternat se ad portam misericordiæ Divinæ, quæ est Amabilis & suavis memoria Crucis & Passionis *VERBI*, quod ex Amore nostram induit Humanitatem, & ex eodem Amore mortem pro nobis subiit. Ita, inquit, anima cum humilitate jaceat ante portam *Misericordiæ*, *resignet* se in Voluntatem divinam; Provocat deinde ad locum Pauli, qui dicat, *Omne quodcunque facitis verbo aut Opere, hoc omne facite in nomine Domini nostri, gratias agentes DEO & Patri* per ipsum.

Hæc prout jacent, improbanda non essent: nisi alibi Molinosius traderet, quod Christus non sit *OBJECTUM CONTEMPLATIONIS* & *FIDEI PURÆ*. Sed mirum non est, quod sibi in isto contrarius sit *Molinos*, nam si quis ejus librum exactè inspiciat, creberrimas inveniet tales contradictiones, prout etiam in *FENELONIO* observatum est ab ejus Censoribus.

Interim id seriò optandum foret, ut Ecclesia Romana à Mysticis istis disceret cultum Religiosum soli DEO deferre, non Mariæ, non Sanctis demortuis, nec Reliquiis; quantâ enim superstitione dicta Ecclesia in hoc fœdata sit, quotidiana loquitur Praxis. Unde in ipso Papatu nuper liber prodiit, cui titulus.

LIBER

LIBER II.

SEcundus Liber Molinosii maximè loquitur de *Patre Spirituali* sive Directore Conscientiæ ubi dicit Molinos, quod ad vincendas astutias Diaboli nihil melius sit, quam se subjicere MAGISTRO alicui experto! quia Deus non velit facere cum omnibus, quod fecerit cum S. Catharina di Siena, quam Deus ipse manu apprehenderit, & per viam Mysticam duxerit.

Probat suam sententiam dictus Molinos per Exempla, in hoc secundo capite, quia Donna Maria de Escobar cum semel ægra Deum rogaret, an necessum sit, ut Statum Animæ suæ & quæ ipsi acciderint debeat Patri suo spirituali recensere; ne & seipsam defatiget, & Patri ipsi spirituali molestiam faciat: Ubi Deus responderit, utique Bonum esse si Patri suo spirituali rationem reddat Conscientiæ suæ.

Sanctam item Theresiam de se ipsa referre, quod Deus ipsi præceperit, ut si Confessionarius aliquid dicat & præcipiat, & Deus aliam rem ante præcepisset, tum sequendum esse dictamen Confessionarii, non Dei.

Hæc sanè sunt stulta & impia, ut per se patet. Confessionarium in rebus dubiis adeundum esse, concedimus; Præcepta autem ejus vel consilia plus æstimanda esse, quam Dei, id nemo, cui sanum Caput, dicet. Ut non dicamus, quod alibi statuat Molinos, *Contemplativum* Opus non habere ulla confessione, non saltem quia *perfectus* sit, sed etiam quia talis *confessio* turbet SOLITVDINEM ANIMÆ AMOROSÆ.

Tertium Caput plane impium est & detestabile, rejicit enim Zelum & Amorem pro proximo, & asserit, quod qui velit placere Deo, illius sit unicè respicere Deum: Salvatorem nostrum hoc dicere Matth. 12. cum dicat: illa est mea Mater, meus Filius, & meus Frater, qui facit voluntatem Dei, Quasi verò hæc non sit voluntas Dei, ut Proximi curam habeamus ejusque Necessitatibus succurramus.

In Capitis quarti primordio, eandem impietatem repetit. Postea vult, ut Prædicator, sive Minister verbi Divini prius per Ignem tentationis, tribulationis & purgationis passivæ transeat, quam prædicet: Ubi lubentes agnoscimus, quod *Ignis tentationis* aptiores & puriores faciat Ministros, quod vero ante tentationē nemo possit esse Minister negamus.

In quinto Capite docet, quod is, qui velit Animas curare, debeat habere vocationem internam: Nec sufficere, si quis credat se esse

dotatum variis bonis qualitatibus ad Sanctum istud Ministerium, Naturale judicium de seipso id enim plerunque ex Secreta superbia, & ambitione Spirituali provenire.

Ista non malè. Sed in Molinosio hæc superbia Spiritualis inprimis deprehenditur; nam ille per totum penè librum secundum impensè hoc agit, ut persuadeat Lectori, se unicum esse, qui sciat Animas in via Salutis rectè informare, & discipulos suos. Contra verò certum est, quod si quis sequatur *ductum* Molinosii, quod necessario à vera VIA salutis abducatur. Vera enim VIA nullibi invenitur, quam in VERBO Dei *Incarnato* & revelato.

In nono Capite Molinos prolixus est, in explicandis qualitatibus & requisitis Boni alicujus directoris in via Spirituali. Ubi inter alia recenset, quod indicium sit mali directoris *Spiritualis*, si ægrè ferat cum Anima devota etiam cum aliis doctoribus Spiritualibus magis piis & dictis communicet. Id enim argumento esse, quod talis Magister Spiritualis ipsemet magna *ambitione* & *Amore proprio* laboret, atque adeò nihil ipse habeat de *via interiore*, & Resignatione. Id quod verissimum est.

In decimo capite inprimis commendat Obedientiam, ut nimirum Anima planè se cum omni obedientia subjiciat directori Spirituali: Hæc obedientia ut sit perfecta, *ait*, necessum est, ut sit *voluntaria, pura, promta*, hilaris, interior, COECA, & perseverans. Voluntaria, hoc est sine vi & timore. *Pura* sine *interesse* seu commodo humano, sine amore proprio, & purè propter Deum. *Promta*, sine excusatione, & sine dilatione. *Hilaris*, hoc est, sine afflictione interna. *Cœca* sine judicio proprio, hoc est, ut sit *subjectio*, sine investigatione *intentionis*, vel finis, vel rationis, cur ita obediendum sit hic & nunc; *perseverans*, hoc est constans usque ad mortem.

Hæc *obedientia*, maximè ex ea parte, qua cœca est, nobis non placet. Nam Berrhoenses licet habuerint Paulum pro Duce & Doctore Spirituali, tamen cœcam non adhibuere obedientiam, sed investigarunt, in Scripturis, an res ita se habeat prout Paulus docebat: Unde Deus ideo lucem in verbo suo accendit, ut non cœco modo ambulemus in via Salutis: Sed videntes. Et si cœcus, ut potissimi Doctores in Papatu sunt, cœcum ducat, tunc ambo cadunt in foveam, teste Salvatore nostro.

Quin

Quin & Molinosium crassa cœcitate laborasse, constat ex ficta historia, quam pro vera recenset. Dicit enim S. Theresiam videndo rigorosam pœnitentiam Catharinæ de Cordona in diserto, eam voluisse contra sententiam & consilium Patris sui spiritualis imitari. Cui Deus responderit: *Hæc via non est pro Te secura. Magis mihi placet, Tua ô Theresia, obedientia, quam Catharina pœnitentia.* Hic talpa & Theresia cœcior est, qui non videt, totam hanc Historiam mere esse fabulosam, & locutiones illas Theresiæ cum Deo, vel præstigias fuisse Diabolicas vel ex stolida atque impia superstitione confictas & factas ad decipiendum alios.

In capite undecimo repetit, quam necessaria sit *obedientia* Cœca & constans. Nam inquit, si deprehendes in Te horribiles & importunas suggestiones Diaboli hostis Tui gravissimi. Si pateris tenebras, angustias, ariditatem, derelictionem: Cum videbis Te circumdatum tentationibus, ira, furore, rabie, blasphemia, luxuria, maledictione, desperatione; Tunc inprimis oportet ut credas, & simplici obedientia Te submittas directori Tuo.

Bonum & pium Directorem Animæ, hoc est ministrum Ecclesiæ utique in istis angustiis commendamus; Sed obedientia non debet esse Cœca, sed videndum est animæ per tentationes afflictæ, quid remedii Deus ipsi præscribat in verbo suo. Et illa remedia sunt, ardentes preces, jejunia, frequens usus Sacramenti. Doctorem hic habemus optimum Paulum, cui Deus in tentationibus dixit, *sufficiat Tibi gratia mea, nam virtus mea in infirmitate robusta est.*

In duodecimo Capite eandem repetit materiam, ubi semper advertendum, quod per directorem spiritualem bonum & pium, neminem intelligat nisi seipsum, vel aliquem Principiis suis Quietisticis imbutum, reliquos enim omnes inidoneos censet.

In Cap. 13. tradit, quod ad acquirendam *perfectionem* & Pacem Interiorem efficax medium sit frequens usus Cœnæ S. Vbi ait, multos seipsos privare precioso hoc cibo, quia putent se non esse condigne præparatos:

Sed, inquit, sufficienter es præparatus, si modo habeas sincerum desiderium, & bonum finem faciendi id quod Deo placeat: Nec obstare, si videas Te esse defectuosum in vita, aridum in precibus, frigidum in Devotione; Hanc Cœnam enim esse Medicinam ad hos mor-

bos tollendos. Sicut ægrotus quærit Medicum, & frigidus Ignem, ut se calefaciat.

In Cap. 14. pulchrè dicit, de infinito beneficio, quod Anima Christiana habet, in perceptione hujus Sacramenti. Nam ait, in S. Cœna Christus seipsum unit cum Anima, ut Anima sit in Christo, & Christus in Anima; ut Anima & Christus unum sint, quæ conjunctio sit tam admiranda, ut nihil majus concipi possit: Magnum Charitatis purissimæ opus fuisse, cum Filius Dei fieret homo. Majus; cum ex eadem purissima charitate ignominiosissimam mortem in Cruce pertulerit. Summum esse; cum seipsum cuivis fideli Animæ in S. Cœna tradat; cum amplius non habeat quod dare possit, nec homo plus recipere. O exclamat, si penetraret ad ista summa amoris Divini Anima nostra: O si illa cognosceret.

Rectissimè ista! Sed qui fit, quod Doctor & ductor iste animarum non dicat, quod Ecclesia Romana haud leve committat sacrilegium, quia non TOTUM sitibundis animabus exhibet, quod Christus promisit in Cœna, nempe Corpus & Sanguinem. Cur Sanguis pretiosissimus eripitur? Cur Molinosius animabus sibi concreditis non dicit, hanc esse Tyrannidem summam Pontificis Romani: Ecclesiam Romanam in Capite suo esse Sacrilegam? Cur hic timet homines, & non Deum? Aut si putat justè facere Romanorum Episcopum, cur tam cœcus est, ut grande scelus non advertat?

In decimo quinto & sexto Capite; Multa iterum dicit, quæ devotionem spirant & prout jacent contemnenda non sunt.

Sed in decimo septimo & octavo planè extra pietatis oleam abit, atque animas non ducit, sed seducit. Statuit enim quod homo in peccatum lapsus, non debeat se inquietare: Nam, inquit in §. 125. Si homo ob defectus & peccata sua se inquietat, commovet atque atterit, tum manifestum est signum SECRETÆ SUPERBIÆ. Nam *pergit*, si Deus etiam Sanctissimis suis permisit, ut laberentur in peccata; ut videlicet cum humilitate agnoscant, quod quamdiu subsistunt in hac defectuosa Naturâ, quæ nil nisi spinas, infelix lolium, atque alias malignas herbas producit; quid ergò opus est, ut tu Te multum affligas.

Quotiescunque ergò, pergit, defectum aliquem peccaminosum in te advertis, noli Te multum macerare & affligere; sed scito quod Deus

Deus per ineffabilem Sapientiam non saltem ex virtutibus, sed etiam ex Vitiis scalas sciat facere in Cœlum; juxta illud Augustini. *ascendamus etiam per vitia & passiones nostras in Cœlum.* Ne faciamus ex *Medicina* venenum, & ex virtutibus vitia, dum per eas evadimus vani.

Tandem concludit, si vis pervenire ad summum perfectionis gradum & ad INTERNAM PACEM, tum quoties cadis, toties cum profunda confidentia projice Te in sinum Misericordiæ & Bonitatis Divinæ. Ista humilis & amorosa conversatio, atque totalis confidentia in Misericordia Dei securum Te, ac tranquillum præstabit.

Hæc sane Theologia Molinosii planè nova est, & adversa veritati Divinæ: Scriptura enim S. docet, quod dolor de peccatis nostris, debeat esse serius, cordis intima afficiens, imo disrumpens; quin teste Davide nullum sacrificium Deo gratius est, quam Cor per pœnitentiæ dolores contritum & conquassatum. Ipsius Davidis Dolor de peccatis, quam amatus fuit non solum in Psalmo 51. Sed & 38. Non ingemiscit tantum, non suspiriis tantum, sed ejulatibus quoque testatur magnitudinem doloris.

Optimè Ambrosius in serm. *Quando sit pœnites, ut amarum sapiat in Anima, quod ante dulce fuit in vita, & quod Te prius oblectabat in corpore, ipsum Te cruciat in corde, jam tunc benè ingemiscis ad DEUM.*

Et Augustinus in libr. de util. agend. pœn. *In tribunal mentis Tuæ ascende contra Te, & reum Te constituito ante Te; noli Te ponere post Te, ne Deus Te ponat ante Te.*

In LIBRO TERTIO *Molinosius*, nihil in *Substantia* aliud dicit, quam in libro primo, unde opus non est, ut diutius istis immoremur. Interea ex dictis patet, quid de Tota Theologia Molinosi sit sentiendum.

Nempe primò laudamus in eo quod hominem abducat à vano illo cultu & Religione, qui in Papatu Principalem locum tenet; Ut sunt Ceremoniæ illæ immensæ, quibus misera anima premitur, quemadmodum olim in Ecclesia Judaica per traditiones pressæ, imo oppressæ fuere: Huc refero *Peregrinationes* in Papatu, preces ad globulos *rosarii*, jejunia die veneris & Sabbathi, sub obligatione & rigore majore, quam lex ipsa divina in Papatu inculcatur. Veneratio Reliquiarum, quæ plerunque fictæ sunt &c. &c.

C 3 Por-

Porrò rectè etiam Molinos animam abstrahit à superstitione & cultu illo, qua statuæ & imagines B. Virginis Mariæ, & Sanctorum, &c. coluntur, simulque cum magna devotione in necessitatibus ceu Mediatores & Intercessores invocantur, ubi contra Molinos animam ad Deum ducit.

Sed taxamus in eo, primò quod hominem non ducit ad Deum, per manum Scripturæ S. sed per propria somnia. Secundo, quod statum PASSIVUM Silentii & QUIETIS pro fundamento totius Theologiæ suæ ponit. Tertio, quod Theresiæ Mad. de Chantal & hujus furfuris fœminis plus credat, earumque hypotheses, & falsas illuminationes in majori pretio habeat, quam Christi & Apostolorum doctrinalia.

Quarto eam quoq; doctrinam pro spuria habemus, dum tradit, quod nihil operando anima se annihilet, ad suum principium redeat, & ad suam originem, quæ sit essentia Dei, in quâ transformata remaneat ac divinisata: & quod Deus tunc in se ipso remaneat, quia tunc non sint amplius duæ res unitæ, sed una tantum: & hac ratione vivere Deum & regnare in nobis, & animam seipsam annihilare in esse operativo. Hæc *fanatica* sunt & inter scorias rejicienda.

Quinto etiam rejicimus dum dicit, quod illi, Qui divinæ voluntati resignatus est, non conveniat, ut à Deo rem aliquam petat, quia petere sit imperfectio, cum sit actus propriæ voluntatis, & electionis; & sit velle quod divina voluntas nostræ conformetur; & illud Evangelii; petite & accipietis, non esse dictum à Christo pro animabus internis, quæ nolunt habere voluntatem; imo hujusmodi animas eo pervenire, ut non possint à Deo rem aliquam petere. Hæc sunt deliria Mystica.

Sexto etiam illud insanum est, dum dicit, quod Sicut non debet à Deo rem aliquam petere, ita nec illi ob rem aliquam gratias agere debet, quia utrumque est actus propriæ voluntatis. Hæc adversa sunt præcepto Divino.

Quod indicat etiam David Ps. 50. v. 15. Invoca me in die tribulationis & ego Te exaudiam, & mihi gratias eges. Quin potissimus *Actus* Beatorum in *æternitate* erit, quod Angeli & Seniores in Genua, Apoc. 7. v. 12. & v. 17. procedentes DEO & AGNO Gratias agunt pro redemtione, ut proin dignus non sit æterna Beatitudine qui erga Deum ingratus est.

DAMNA-

DAMNATIO PONTIFICIS R. PROPOSITIONUM M. de MOLINOS.

INNOCENTIUS EPISCOPUS SERVUS SERVORUM DEI. AD PERPETUAM REI MEMORIAM.

Cœlestis Pastor Christus Dominus, ut jacentem in tenebris mundum, variisque gentium erroribus involutum, à potestate diaboli, sub qua misere post lapsum primi nostri parentis tenebatur, sua ineffabili miseratione liberaret; carnem sumere, & in ligno crucis chirographo redemptionis nostræ affixo, in testimonium suæ in nos charitatis, sese hostiam viventem DEO pro nobis offere dignatus est. Mox rediturus in cœlum Ecclesiam Catholicam, sponsam suam, tanquam novam civitatem sanctam Jerusalem, descendentem de cœlo, non habentem rugam neque maculam, unam sanctamque in terris relinquens, armis suæ potentiæ contra portas inferni circumvallatam, Petro Apostolorum Principi, & successoribus ejus regendam tradidit; ut doctrinam ab ipsius ore haustam, sartam, tectamque custodirent, ne oves pretioso sanguine suo redemptæ pravarum opinionum pabulo in antiquos errores reciderent; quod præcipue Beato Petro mandasse, nos sacræ litteræ docent. Cui enim Apostolorum, nisi Petro dixit: pasce oves meas; & rursus; ego rogavi pro te, ut non deficiat fides tua; & tu aliquando conversus, confirma fratres tuos. Quare nobis, qui non nostris meritis sed inscrutabili DEI omnipotentis consilio in ejusdem Petri cathedra pari potestate sedemus, semper fixum in animo fuit, ut populus Christianus eam sectaretur fidem, quæ à Christo Domino per Apostolos suos perpetua & nunquam interrupta traditione prædicata fuit, quamque ipse usque ad consummationem seculi permansuram esse promisit.

Cum igitur ad apostolatum nostrum relatum fuisset, quendam Michae-

Michaëlem de Molinos prava dogmata tum verbo, tum scripto docuisse, & in praxin deduxisse, quæ prætextu orationis quietis contra doctrinam & usum à sanctis Patribus ab ipsis nascentis Ecclesiæ primordiis receptum, fideles à vera religione, & à Christianæ pietatis puritate in maximos errores & turpissima quæque inducebant; nos, cui cordi semper fuit, ut fidelium animæ, nobis ex alto commissæ, purgatis pravarum opinionum erroribus, ad optatum salutis portum tuto pervenire possint, legitimis præcedentibus indiciis, prædictum Michaelem de Molinos carceribus mancipari mandavimus, deinde coram nobis & venerabilibus Fratribus nostris Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, in tota Republica Christiana generalibus Inquisitoribus, Apostolica authoritate specialiter deputatis, auditis pluribus in sacra Theologia Magistris, eorumque suffragiis, tum voce, tum scripto susceptis, matureque perpensis, implorata etiam Sancti Spiritus assistentia, cum prædictorum fratrum nostrorum unanimi voto, ad damnationem infra scriptarum propositionum ejusdem Michaelis de Molinos, à quo fuerant pro suis recognitæ, & de quibus propositionibus tanquam à se dictatis, scriptis, communicatis, & creditis ipse convictus, & respective confessus fuerat, ut latius in processu, & decreto de mandato nostro lato die 28. Augusti anni præsentis 1687. devenire, ut infra: decrevimus.

1. Oportet hominem suas potentias annihilare; & hæc est via interna.

2. Velle operari active est DEUM ostendere, qui vult esse ipse agens; & ideo opus est seipsum in Deo totum; & totaliter derelinquere, & postea permanere velut corpus exanime.

3. Vota de aliquo faciendo sunt perfectionis impedimenta.

4. Activitas naturalis est gratiæ inimica, impeditque Dei operationes, & veram perfectionem; quia Deus vult operari in nobis sine nobis.

5. Nihil operando anima se annihilat, & ad suum principium redit, & ad suam originem, quæ est essentia Dei, in qua transformata remanet ac divinisata: & Deus tunc in seipso remanet, quia tunc non sunt amplius duæ res unitæ, sed una tantum: & hac ratione vivit DEUS & regnat in nobis, & anima seipsam annihilat in esse operativo.

6. Via

6. Via interna est illa, in qua non cognoscitur nec lumen, nec Amor, nec resignatio, & non oportet Deum cognoscere; & hoc modo recte proceditur

7. Non debet anima cogitare, nec de præmio, nec de punitione, nec de Paradiso, nec de inferno, nec de morte, nec de æternitate.

8. Non debet velle scire, an gradiatur cum voluntate Dei, an cum eadem voluntate resignata maneat, nec ne; nec opus est ut velit cognoscere suum statum, nec proprium nihil, sed debet ut corpus exanime manere.

9. Non debet anima reminisci, nec sui nec Dei, nec cujuscunque rei, & in via materna omnis reflexio est nociva, etiam reflexio ad suas humanas actiones, & ad proprios defectus.

10. Si propriis defectibus alios scandalizet, non est necessarium reflectere, dummodo non adsit voluntas scandalizandi: & ad proprios defectus non posse reflectere, gratia Dei est.

11. Ad dubia, quæ occurrunt, an recte procedatur, necne, non opus est reflectere.

12. Qui suum liberum arbitrium Deo donavit, de nulla re debet curam habere, nec de inferno, nec de paradiso: nec debet desiderium habere propriæ perfectionis, nec virtutum, nec propriæ sanctitatis, nec propriæ salutis, cujus spem purgare debet.

13. Resignatio Deo libero arbitrio, eidem Deo relinquenda est cogitatio, & cura de omni re nostra; & relinquere, ut faciat in nobis sine nobis suam divinam voluntatem.

14. Qui divinæ voluntati resignatus est, non convenit, ut à Deo rem aliquam petat, quia petere est imperfectio, cum sit actus propriæ voluntatis, & electionis: & est velle, quod divina voluntas nostræ conformetur; & illud Evangelii; petite & accipietis; non est dictum à Christo pro animabus internis, quæ nolunt habere voluntatem; imo hujusmodi animæ eo perveniunt, ut non possint à Deo rem aliquam petere.

15. Sicut non debet à Deo rem aliquam petere, ita nec illi ob rem aliquam gratias agere debet, quia utrumque est actus propriæ voluntatis.

16. Non convenit indulgentias quærere pro pœna propriis peccatis debita, quia melius est divinæ justitiæ satisfacere, quam divinam misericordiam quærere; quoniam illud ex puro Dei amore procedit, & istud ab amore nostri interessato, nec est res Deo grata, nec meritoria, quia est velle crucem fugere.

17. Tradito Deo libero arbitrio, & eidem relicta cura & cognitione animæ nostræ, non est amplius habenda ratio tentationum, nec eis resistentia fieri debet, nisi negativa, nulla adhibita industria, & si natura commovetur, oportet sinere, quia est natura.

18. Qui in oratione utitur imaginibus, figuris, speciebus, & propriis conceptibus, non adorat Deum in spiritu & veritate.

19. Qui amat Deum eo modo, quo ratio argumentatur, aut intellectus comprehendit, non amat verum Deum:

20. Asserere, quod in oratione opus est sibi per discursum auxilium ferre, & per cogitationes, quando Deus animam non alloquitur, ignorantia est: Deus nunquam loquitur, ejus locutio est operatio, & semper in anima operatur, quando hæc suis discursibus, cogitationibus, & operationibus eum non impedit.

21. In oratione opus est manere in fide obscura & universali, cum quiete & oblivione cujuscunque cogitationis particularis ac distinctionis attributorum Dei ac Trinitatis; & sic in Dei præsentia manere ad illum adorandum, & amandum, eique inserviendum, quia Deus in his sibi non complacet.

22. Cognitio hæc per fidem non est actus à creatura tradita, quam creatura se habere non cognoscit, nec postea cognoscit illam se habuisse; & idem dicitur de amore.

23. Mystici cum sancto Bernardo in scala claustralium distinguunt quatuor gradus; lectionem, meditationem, orationem & contemplationem infusam. Qui semper in 1. persistit, nunquam ad 2. pertransit: qui semper in 2. persistit, nunquam ad 3. pervenit, quæ est nostra contemplatio acquisita, in qua per totam vitam persistendum est, dummodo Deus animam non trahat, (absque eo quod ipsa id expectet) ad contemplationem infusam: & hac cessante, anima regredi debet ad 3. gradum, & in ipso permanere, absque eo, quod amplius redeat ad secundum aut primum.

24. Qualescunque cogitationes in oratione occurrant, etiam impuræ, etiam contra Deum, Sanctos, fidem, & Sacramenta si voluntarie non nutriantur, sed cum indifferentia & resignatione tolerentur, non impediunt orationem fidei, imo eam perfectiorem efficiunt, quia anima tunc magis divinæ voluntati resignata remanet.

25. Etiamsi superveniat somnus & dormiatur, nihilominus fit ora-

oratio & contemplatio actualis. quia oratio & resignatio, resignatio & oratio idem sunt. & dum resignatio perdurat, perdurat & oratio.

26. Tres illæ viæ, purgativa, illuminativa, & unitiva, sunt absurdum maximum, quod dictum fuerit in mystica, cum non sit, nisi unica via, scilicet via interna.

27. Qui desiderat, & amplectitur devotionem sensibilem, non desiderat, nec quærit Deum, sed seipsum; & male agit, cum eam desiderat & eam habere conatur, qui per viam internam incedit, tam in locis sacris, quam in diebus solennibus.

28. Tædium donorum spiritualium bonum est, siquidem purgatur amor proprius.

29. Dum anima interna fastidit discursus de Deo, & virtutes, & frigida remanet, nullum in seipsa sentiens fervorem, bonum signum est.

30 Totum sensibile, quod experimur in vita spirituali, est abominabile, spurcum & immundum.

31. Nullus meditativus veras virtutes exercet internas, quæ non debent à sensibus cognosci, opus est amittere virtutes.

32. Nec ante, nec post communionem, alia requiritur præparatio, aut gratiarum actio pro istis animabus internis, quam permanentia in solita resignatione passiva, quia modo perfectiore supplet omnes actus virtutum, qui fieri possunt, & fiunt in via ordinaria: & si hac occasione communionis insurgunt motus humiliationis, petitionis aut gratiarum actionis, reprimendi sunt, quoties non dignoscatur, eos esse in impulsu speciali Dei, alias sunt impulsus naturæ nondum mortuæ.

33. Male agit anima, quæ procedit per hanc viam internam, si in diebus solemnibus vult aliquo conatu particulari excitare in se devotum aliquem sensum, quoniam animæ internæ omnes dies sunt æquales, omnes festivi, quia hujusmodi animabus omnia loca æqualia sunt.

34. Verbis & lingua Deo gratias agere, non est pro animabus internis, quæ in silentio manere debent, nullum Deo impedimentum opponendo, quod operetur in illis; & quo magis Deo se resignant, experiuntur se non posse orationem dominicam seu *Pater noster* recitare.

35. Non convenit animabus hujus vitæ internæ, quod faciant operationes etiam virtuosas ex propria electione & activitate, alias non essent mortuæ: nec debent elicere actus amoris erga B. Virginem, sanctos aut humanitatem Christi; quia cum ista sensibilia sunt objecta, talis est amor erga illa.

tum, sed permanere debet homo in suo nihilo: & etiamsi sequantur pollutiones & actus obscœni propriis manibus, & etiam pejora, non opus est seipsum inquietare, sed foras emittendi sunt scrupuli, dubia & timores, quia anima fit magis illuminata, magis roborata, magisque candida, & acquiritur sancta libertas: & præ omnibus non opus est hæc confiteri, & sanctissime fit non confitendo, quia hoc pacto superatur dæmon, & acquiritur thesaurus pacis.

48. Satanas, qui hujusmodi violentias infert, suadet deinde gravia esse delicta, ut anima se inquietet, ne in via interna ulterius progrediatur: unde ad ejus vires enervandas, melius est ea non confiteri, quia non sunt peccata, nec etiam venialia.

49. Job ex violentia dæmonis se propriis manibus polluebat eodem tempore, quo mundas habebat ad Deum preces: sic interpretando locum ex c. Job. 16.

50. David, Jeremias, & multi ex sanctis Prophetis hujusmodi violentias patiebantur harum impurarum operationum externarum.

51. In sacra scriptura multa sunt exempla violentiarum ad actus externos peccaminosos, ut illud de Samsone, qui per violentiam seipsum occidit cum Philistæis, conjugium iniit cum alienigena, & cum Delila meretrice fornicatus est, quæ alias erant prohibita, & peccata fuissent: de Juditha, quæ Holopherni mentita fuit; de Elisæo, qui pueris maledixit: de Elia, qui combussit duces cum turmis regis Achab: an verò fuerit violentia immediatè à Deo peracta: vel ministerio dæmonum, ut aliis animabus contingit, in dubio relinquitur.

52. Cum hujusmodi violentiæ etiam impuræ absque mentis offuscatione accidunt, tunc anima Deo potest uniri, ut de facto semper unitur.

Hæ sunt illæ *propositiones*, quæ à CURIA Romana sunt damnatæ, de quibus etiam apud Nostros non est uniforme JUDICIUM.

B. D. SPENERI Judicium
De *Quietismo* Molinosii.

DE Molinosio hæc mea, ait, *Spenerus* ſententia eſt, quam non facile patior mihi extorqueri; fuiſſe ſcilicet in Molinoſio, & PIETATEM ſinceram, & Theologiæ MYSTICÆ notitiam inſignem. Inde eſt, quod Pientiſſimi quique in Italia ſemper optimo Viro familiariter uſi ſint, & præclaras illius dotes in magno pretio habuerint. Neque adduci poſſum, ut credam, errores, quorum ille REUS eſſe dicitur, cum fundamento illi imputari, quandoquidem *In ſua Theologia Myſtica* in hoc unico ſingularis eſt, quod ſtatuit, eum, qui ſemel ad ſummum contemplationis gradum devenit, nullo tempore ad meditationem regredi oportere. Fidem quidem haud dubiam fecit mihi Celeberrimus quidam Anglus, totam illam cauſam profluxiſſe à Cardinali Eſtreo, cui eo minor propterea fides debetur, quo plus affectibus ac præjudicio eum in hoc negotio dediſſe conſtat. Rogandus itaque Deus eſt, ut ipſe *Molinoſii* cauſam agere, eumque ad felicem & exoptatum eventum perducere dignetur.

Judicium noſtrum.

Quanquam judicium B.D. *Speneri* haud in exiguo loco ſemper habuerimus. Tamen pace Beatorum Cinerum ipſius, cum ipſo conſentire in omnibus non poſſumus. Quod nemo mihi vitio vertet, ſemper enim illud animæ obverſari debet, quod VERITAS ante omnia ſit æſtimanda, maxime in materia, ubi *fides divina* eſt quærenda, quæ ſanè ſemper præcipuum debet eſſe Theologi *objectum*. Ut non dicam, quod hic ipſe *Molinos* mihi per tres menſes, Romæ viventi, fuerit familiariter notus, etiam quoad DOCTRINALIA.

Primo itaque aſſenſum à nobis non impetrat illa aſſertio, quod *Molinos Pietatem ſinceram* habuerit. Nam pietatis veræ ac ſinceræ unicus FONS eſt vera FIDES dicente Apoſtolo, quicquid *non eſt ex fide,*

pec-

peccatum esse. *Cui divina assertioni Augustinus* pleraque sua contra Pelagium disputans super ædificavit, quem secutus est discipulus non degener, Prosper Aquitanicus dicens:

> *Omne etenim pietatis opus, sine semine vera*
> *Exoriens fidei nullum est, inque reatum*
> *Vertitur.*

Secundo idem *Molinosins* nimis tenuiter ob subtilitatem, ut putar, mysticam de Humanitate Christi loquitur. Atqui sine Humanitate Christi nullam salutem habemus. Tam enim pertinet ad nostram salutem, quod Christus pro nobis passus & mortuus est, quam quod Filii Dei titulum & dignitatem gerit.

Neque ratio D. Speneri nobis sufficit, quod nempe familiaritatem habuerit magnam, cum viris piissimis (id enim argumentum eo minus est apodicticum, quod etiam usus est magna familiaritate cum Hispano Jesuita Martino Esparza, de Arti eda. Quem Virum doctum & civiliter Bonum fuisse, ipse ex conversatione ejus habui. Quod vero PIUS sincere fuerit, id credere non possumus, cum fuerit magnus defensor Authoritatis summæ Pontificiæ. At vero stare id non posse, cum vera & sincerâ FIDE mihi est manifestissimum. Nam FIDES vera unice Christo innititur, unice ipsum habet pro CAPITE, unicè ILLUM pro INEFALLIBILI principio habet.

Neque juvat excipere, quod Cardinal. Petruccium pro amico & familiari habuerit. Quanquam enim multa in Petruccio æstimem, inprimis illos versiculos, quos in fronte Libri sui habet.

> Nil sum, nil possum, scio nil, & crimina præter
> Nil habeo, & præter Tartara nil mereor;

Tamen etiam illud certum est, quod *Petruccius* multos habeat capitales nævos, ex vitio hypothesium Curiæ Romanæ.

Tertio id pro immoto principio habeo, quod si intellectus imbutus est falsa opinione, non, maximè in REBUS FIDEI, possit esse tam sana voluntas, & verissimum est dictum *Augustiini*:

In æternum Stultitiæ pœna est luenda, si quem in rebus fidei, falsa opinio deceperit.

Ut

Quartò nobis displicet illa *Indifferentia*, quam vocant Sacrificium *Spirituale*. Quamvis enim nihil *Sanctius* videatur, quam semetipsum in VICTIMAM & SACRIFICIUM DEO *Creatori* & *Redemtori* suo exhibere, juxta illud mysticorum Optimi Pauli monitum. Rom. 12. v. 1. Ut tamen ipsam BEATITUDINEM ÆTERNAM pro Re INDIFFERENTE habeamus, id asserere Christiano homine indignum est. Indignus est, ut fruatur DEO in æternitate, cui Indifferens est, an fruatur DEO in tempore, nec ne.

Quinto *Orationem Passivam* pro mero Fanatismo mystico habemus. Non orat, qui non attollit mentem ad DEUM.

Sanctissimus Salvator noster, de hac ORATIONE PASSIVA nihil præcepit, & ORANS pro nostra Salute, ORATIONEM *Passivam* in Silentio & QUIETE non adhibuit, sed teste Paulo Hebr. 5. v. 7. cum lacrymis & magno clamore oravit.

Sexto stante Quietismo Molinosii, nec *fides*, nec Spes amplius locum habebit, imò nec *Charitas*. Filia enim *fidei* est *Charitas*.

Sanè FIDES vera & Salvifica non Quiescit, Sed ad Se omni nisu trahit MERITUM Christi; & in illo suum robur quærit. SPES verò tam necessaria est homini Christiano, ut sine ea nihil sit infelicius.

CHARITATEM autem fingere QUIESCENTEM, est indolem ejus tollere. quam vide descriptam apud Palatum 1. Cor. 13. v. 9. 7. 8.

Ut itaque DEUS Causam Molinosii hoc est ejus Doctrinalia tueatur vix adduci possum, ut rogem, sed ut DEUS VERITATEM & PIETATEM, imo ECCLESIAM suam ab omnibus FALSIS OPINIONIBUS præservare velit, hoc est, quod calidis ex oro votis. Hæc citra præ judicium & sine acerbitate de B. Domino Spenero dicta sunto; Atque utinam omnes cum hâc MODERATIONE causam fidei, & socios in religione tractaremus. Sed video nullibi odia esse crudiora, quam apud illos, qui de nulla re magis, quam de MODERATIONE & amore loquuntur: nullibi magis infernalia sunt ODIA; quia irreconciliabilia. Adeo jam HYPOCRISIS pestis illa veræ PIETATIS mundum, etiam qui PIUS videri vult, invasit.

